

Gamle Bolette Mari' fortæller.

Ved N. SODBORG.

Fhv. Gaardejer Lars Jakobsens Hustru i Vust, Bolette Marie Jakobsen, som i August i Aar rundede de 91 Aar, drager her nogle Træk frem fra sit lange Liv, særlig fra sin Barndom og Ungdom. Trods sin høje Alder er Bolette Mari', som hun altid er blevet kaldt, endnu aandsfrisk og Hukommelsen næsten usvækket. Hun er en ypperlig Fortæller, og det er en Fornøjelse at høre hende med Liv og Lune skildre Begivenheder, som hun har oplevet. Hendes Syn er derimod noget svækket, og for 9 Aar siden fik hun det ene Ben amputeret, saa hun nu er henvist til at tilbringe Dagene i sin Stol, men hun bærer det med Taalmod og er glad og taknemmelig. Om to Aar kan hun og hendes Mand, som er 89, fejre deres Krondiamantbryllup.

Vi lader hende nu selv fortælle:

A er født i Vust d. 20. Aug. 1846; min Far var Gaardmand og hed Kr. Pedersen, og min Mor hed Margrethe Jakobsdatter og var ogsaa fra Vust. A var Tvilling til en Broder, som døde, da han var 26 Aar gl.

A kan endnu huske lidt fra 1850, eller maaske var det først i 1851, da 3 Aars Krigen var endt og vundet. Der skulde da ogsaa her i Vust holdes en Festlighed til Ære for de hjemvendte Krigere, og Gildet skulde holdes hos min Far, som var en Frihedsmand; der var flere Karle her i Byen, som havde været med i Krigen. Folk skulde først samles i Kirken og saa bagefter hos os, og vi havde slagtet en stor Stud, som skulde fortæres ved den Lejlighed. A kan huske, a sad ved Vinduet, da Folk gik forbi hen til Kirken, og a kan især mindes Kvinderne, som gik pyntede til Kirken med store, smukke Sjaler over Skuldrene.

En Mand her i Byen, Thomas Justesen hed han, kunde lave Vers, og han havde i denne her Anledning digtet et Vers til hver Karl, som havde været med, og Pigerne havde nu travlt med at binde Kranse, som skulde sættes omkring hvert enkelt Vers og lægges paa Festbordet ved Karlens Plads. Et af Thomas Justesens Vers lød saaledes:

Soldater forædles ved Sejrens Glans,
vor Hilsen vi Eder vil bringe.
Af yndigste Roser vi fletter en Krans
og om Eders Tindinger slynge . . .

Ligesom mine Søskende maatte a tidlig hjælpe til i Hjemmet, og vi lærte at tage fat, men vi lærte ogsaa at lyde, og det var kun godt.

Vi havde 40-50 Faar ude i og ved Klitten, og dem skulde vi vogte, og ligeledes skulde vi passe Kreaturerne og ved Aftenstide genne dem sammen i Foldene, som var omgivet af Græstørvsdiger. A kan huske, at engang var en Ilder, som vel sagtens havde Unger, kommet efter os, og det kan nok være, at vi var ordentlig bange, og Far maatte sende Karlen ud for at hjælpe os fri for Dyret.

A kom til at gaa i Skole hos gamle Lærer Jespersen, og ham var a glad ved; vi maatte jo, som Skik var dengang, lære baade Bibelhistorie, Katekismus og Balles Lærebog paa Ramse. Vor Præst hed Kofoed, og han var

noget hidsig af sig; engang fik en af Pigerne blandt Konfirmanderne nogle Rap, fordi hun ikke kunde svare paa, hvilken Dag der var Vorherres Dødsdag.

Da a var 8 Aar, fik vi Tyfus i mit Hjem, og min kære Far døde deraf. Kort forinden fødte Mor en lille Dreng, som kom til at hedde Jens Peter (den senere kendte Folketingsmand Jens Peter Nørhave). Da Mor var kommet op af Barselseng, gik hun ind til Far med den lille Dreng og sagde: "Her er saa vor lille Dreng". Far strakte Armene ud imod ham og udbrød: "Aa, Gud velsigne dig, mi' bitte Dreng"; ikke længe efter døde han. A havde ogsaa Sygdommen, og der var 3 andre Gaarde i Byen, hvor der ogsaa var Tyfus; ingen kom i vort Hjem i den Tid.

Vi var 7 Søskende, 4 Drengene og 3 Piger. A har aldrig tjent andre end min gode Mor; hun var en kraftig og dygtig Kvinde, og vi hjalp hende under vor Opvækst saa godt, vi kunde, og nu, hun var bleven Enke, trængte hun jo ogsaa særlig til vor Hjælp. Vi gik ikke og hang med Hovedet i mit Hjem, særligt Humør var der over Jens Peter og Niels Kristian. Jens Peter kunde sommetider rejse sig op og holde en Tale, og saa lød hans Stemme ligesom en tandløs gammel Mand, som vi kendte. Aa, hvor vi morede os. - Der kom mange unge i vort Hjem, og vi sang meget og legede.

Da a vor 20 Aar gl., kom a paa Galtrup Højskole paa Mors hos Poulsen Dahl.; vi var ca. 40 Elever, særlig mange Vendelboer. A var glad ved at høre Poulsen Dahl, og det var en skøn Tid, a oplevede der.

Nogle Aar senere kom a igen paa Højskole; denne Gang paa Vester Skerninge (senere Ollerup) paa Fyn, hvor Forfatteren Anton Nielsen var Forstander. Det var ogsaa en stor Oplevelse for mig; det var saa hjemligt paa Skolen, og Anton Nielsen kunde fortælle, saa vi grebes deraf. Hvor var det herligt, naar vi en dejlig Sommerdag samledes i Højskolens Have, og Anton Nielsen fortalte, og vi sang vore herlige Fædrelandssange, som nu saa sjældent synges.

Digteren Mads Hansen, som jo ogsaa virkede meget for Ungdommen gennem Skytte- og Sangforeninger, kom tidt paa Skolen og talte for os, og vi kom ogsaa tidt i hans Hjem, hans Kone var Jyde; a kan huske, de havde saadan en smuk Veranda med smaa Ruder ved deres Hjem; vi var altid glade ved at komme der. Ogsaa Pastor Brandt i Ollerup glædede os med sine Foredrag.

Der var foruden mig 3 Piger her fra Vester Han Herred paa Skolen, nemlig Ane Marie Gertsen (senere Friskolelærer Niels Gertsens Hustru, Klim), Ane Vestergaard fra Vestergaard i Klim og Niels Jakobsens Datter fra Holme. - A var i den Tid til en meget stor Grundlovsfest i Ryslinge og hørte Vilhelm Birkedal; det var vel nok en Oplevelse, og sikken en Masse Mennesker der var. En af Pigerne og saa mig var de eneste, der bar Hovedklæde. Ja, hvor var det en rig og herlig Tid, som a altid mindes med Glæde og Tak.

I Krigsaaret 1864 kan a huske, at vi havde saa mange Soldater i mit Hjem, undertiden en hel Snes med Heste, men det var danske Soldater. En af dem, en Væver, blev forelsket i en Pige her, og Kærligheden var ægte nok, for da Krigen var forbi, blev de gift og kom til at bo i Gøttrup; han vævede ogsaa for os.

Da a var 28 Aar, blev a gift med Lars Jakobsen, og vi fik Gaarden her. Mine andre Søskende kom ogsaa hjemmefra; Jens Peter fik jo Datteren fra Nørhaven, Niels

Kristian kom til Holme, og Peder til Flegum i Torslev; ogsaa mine to Søstre blev gift. Min Mor blev 91½ Aar gl.

Vi har haft 7 Børn, hvoraf 5 lever endnu og har det godt. Ja, baade min Mand og mig har haft det godt gennem vort lange Liv, og vi har saa meget at sige Gud Tak for.

(Historisk Årbog for Thisted amt 1937, side 393-397)